

VILNIAUS MAIRONIO PROGIMNAZIJOS TARPTAUTINIO BAKALAUREATO PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Tarptautinio bakalaureato misija

Tarptautinio bakalaureato organizacijos (toliau – TBO) tikslas – ugdyti nuolat žinių siekiančius, išprususius, nuovokius ir dėmesingus aplinkai jaunuolius, kurie supranta ir gerbia kultūrų skirtumus ir prisideda prie geresnio ir taikesnio pasaulio kūrimo. Šiam tikslui Tarptautinio bakalaureato organizacija kartu su mokyklomis, vyriausybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis yra sukūrusi ir nuolat atnaujina ugdymo programas, išskiriančias aukštais akademiniais pasiekimais ir patikimu vertinimu.

Vilniaus Maironio progimnazijos vizija

Moderni, pažangos siekianti mokykla, garantuojanti ugdymo kokybę, skatinanti išskleisti individualius gebėjimus ir suteikianti pagrindus pilietiškai sąmoningos asmenybės, gebančios integruotis visuomenėje, tapsmui.

Vertinimo filosofija ir principai

Vertinimas – tai informacijos apie mokinių mokymąsi iš daugelio šaltinių rinkimas ir analizė. Vertinimu nustatoma, ką mokinys žino, jaučia, supranta ir gali padaryti. Konstruktyvus grįžtamasis ryšys, įsivertinimas, refleksija ir tarpusavio vertinimas yra veiksmingos priemonės mokinių iniciatyvai ir savireguliacijai ugdyti.

1. Vertinimo principai:
 - 1.1. Vertinimas yra orientuotas į mokinį, juo siekiama motyvuoti, skatinti ir įkvėpti mokinių norą mokytis.
 - 1.2. Vertinimas apima platų strategijų ir metodų spektrą.
 - 1.3. Vertinimas vienodai teisingas visoms etninėms, lyties ir socioekonominėms grupėms.
 - 1.4. Vertinimas yra subalansuotas ir įtraukiantis visus mokinius ir suinteresuotąsias šalis.
 - 1.5. Mokinių mokymosi vertinimas grindžiamas kiekvienam dalykui būdingais tikslais ir vertinimo kriterijais.
 - 1.6. Veiksmingas vertinimas priklauso nuo kokybiško mokinių, mokytojų ir tėvų (globėjų / rūpintojų) bendradarbiavimo.

2. Sąvokos:
 - 2.1. PYP – Tarptautinio bakalaureato pradinio ugdymo programa (angl. – Primary Year Programme).
 - 2.2. Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio pažangą ir pasiekimus kaupimo, informavimo ir interpretavimo procesas. Mokinių pasiekimų vertinimas yra integrali ugdymo proceso dalis, skatinanti mokytis ir tobulinti ugdymo procesą.
 - 2.3. Įvertinimas – mokymosi rezultatų pamatavimas ir fiksavimas sutarta forma (pažymiu, balais ar kt).
 - 2.4. Įsivertinimas – paties mokinio ugdymosi proceso, pasiekimų ir pažangos stebėjimas, vertinimas ir apmąstymas, nusimatant tolesnius mokymosi žingsnius.
 - 2.5. Diagnostinis vertinimas – profesionali, sisteminė ir metodiškai pagrįsta veikla, kurios tikslas – išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir tam tikru mokymosi metu padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes ir pagalbą sunkumams įveikti, priimti sprendimus dėl tolesnių veiksmų, priemonių.
 - 2.6. Tarpusavio vertinimas – formuojamasis vertinimas, kuris ne tik suteikia mokiniams grįžtamąjį ryšį apie jų darbo kokybę, bet ir skatina asmenybės ir socialinę raidą.
 - 2.7. Testas – standartizuotas užduočių rinkinys, skirtas įvertinti mokinių atsakymus, žinias ir gebėjimus.
3. Vertinimo tipai:
 - 3.1. Formuojamasis vertinimas – ugdymo(si) procese teikiamas abipusis atsakas, grįžtamasis ryšys, padedantis mokiniui gerinti mokymą(si), nukreipiantis, ką dar reikia išmokti, leidžiantis mokytojui pritaikyti mokymą, siekiant kuo geresnių individualių rezultatų.
 - 3.2. Apibendrinamasis vertinimas organizuojamas kiekvieno mokymo(si) etapo pabaigoje. Tai įvertinimas, rezultato pamatavimas.

II SKYRIUS VERTINIMO TIKSLAI

4. Vertinimo tikslai:
 - 4.1. stebėti ir įvertinti mokinių pažangą siekiant TB pradinio ugdymo programos standartų ir stiprinant mokinių mokymąsi;
 - 4.2. išsiaiškinti kiekvieno mokinio stiprybes, ugdymosi poreikius;
 - 4.3. kartu su mokiniu bei jo tėvais (globėjais / rūpintojais) priimti sprendimus dėl tolesnio mokymosi žingsnių, mokiniui būtinos pagalbos;
 - 4.4. skatinti į mokinį orientuotą mokymą(si) ir padėti mokiniams ugdytis mokinio profilio

- savybes;
- 4.5. laiku teikti grįžtamąjį ryšį mokiniams ir mokytojams, gerinant mokymo(si) proceso kokybę;
 - 4.6. padėti mokytojams apmąstyti jų mokymo efektyvumą;
 - 4.7. padėti mokiniams planuoti mokymąsi, motyvuoti;
 - 4.8. vertinti ugdymo kokybę, identifikuoti problemas ir inicijuoti reikalingus sprendimus.
5. Efektyvus vertinimas leidžia mokiniams:
- 5.1. dalytis savo patirtimi, žiniomis ir supratimu su kitais;
 - 5.2. iš anksto žinoti ir suprasti kokybiško projekto rengimo ir pristatymo kriterijus;
 - 5.3. ugdytis skirtingus mokymosi stilius, taikyti skirtingus saviraiškos įgūdžius;
 - 5.4. atskleisti platų žinių, konceptualaus supratimo ir įgūdžių spektrą;
 - 5.5. apmąstyti savo mokymąsi, vertinti save ir dalyvauti vertinant kitus mokinius;
 - 5.6. grįsti savo mokymąsi realia gyvenimiška patirtimi, kuri gali paskatinti tolesnius tyrimus;
 - 5.7. analizuoti savo mokymąsi ir suprasti, ką reikia tobulinti;
 - 5.8. planuoti savo tobulėjimą;
 - 5.9. didinti motyvaciją tobulėti.
6. Efektyvus vertinimas leidžia mokytojams:
- 6.1. užtikrinti, kad visi mokiniai taikytų mokymosi strategijas, padedančias pasiekti sėkmę;
 - 6.2. parengti kokybiško projekto rengimo ir pristatymo kriterijus;
 - 6.3. planuoti atsižvelgiant į mokinių ir mokytojų pastabas;
 - 6.4. rinkti duomenis, kuriuos gali veiksmingai suprasti visa mokyklos bendruomenė;
 - 6.5. kartu analizuoti ir apmąstyti mokinių pasiekimus ir pažangą (tiek sunkumus, tiek stipriąsias puses);
 - 6.6. atsižvelgti į skirtingus mokymosi stilius, daugialypį intelektą ir gebėjimus bei skirtingus kultūrinius kontekstus;
 - 6.7. taikyti analitinį (atskirų balų už skirtingus darbo aspektus) ir holistinį (vieno balo) vertinimą;
 - 6.8. nustatyti profesinio tobulėjimo sritis.
7. Veiksmingas vertinimas leidžia tėvams:
- 7.1. sužinoti apie mokinio raidą ir pasiekimus;
 - 7.2. stebėti mokinio daromą pažangą (tiek mokymosi sunkumus, tiek stipriąsias puses);
 - 7.3. palaikyti vaiką ir džiaugtis jo mokymusi.

III SKYRIUS

VERTINIMO PROCESAS

8. Mokinių pasiekimai įrašomi į elektroninį dienyną. Mokiniai ir tėvai visuomet turi prieigą prie informacijos ir paskirtų užduočių, įvertinimų bei pažymių.

9. Tyrimo metodas suteikia mokiniams galimybę dalytis savo konceptualių supratimų aktyviai dalyvaujant mokymosi procese. Mokinių tobulėjimą skatina ankstesnių žinių ir patirties įvertinimas, prasmingų mokymosi galimybių sudarymas, reguliarus vertinimas ir apmąstymas, grįžtamasis ryšys siekiant planuoti tolesnius veiksmus, bendradarbiavimas su bendraamžiais ir tarpusavio vertinimas, tarpkultūrinis supratimas ir mokinių iniciatyva.

10. Informacija apie mokinių mokymąsi renkama įvairiais būdais:

10.1. mokinių darbų pavyzdžiai;

10.2. refleksijos ir tikslų nustatymo lapai;

10.3. diagnostinio, formuojamojo ir apibendrinamojo vertinimo rezultatai;

10.4. neoficialūs įrašai;

10.5. TB darbų aplankas;

10.6. nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo rezultatai (4 klasė);

10.7. Mokinių pasiekimų ar pažangos vertinimas, naudojant mokytojo parengtas kriterijų lenteles ir rubrikas, atspindinčias pasiekimų pokyčius.

11. Vertinimo metodai:

12. Diagnostinis vertinimas atliekamas programos / klasės / temos pradžioje, siekiant atskleisti turimas žinias ir įgūdžius ir nukreipti mokinius tolesnio mokymosi link. Juo įvertinamos mokinių žinios, įgūdžiai ir patirtis. Diagnostinis vertinimas padeda planuoti ir tobulinti ugdymo procesą, kad jis atitiktų individualius ar grupės poreikius.

12.1. Diagnostinio vertinimo pavyzdžiai:

12.1.1. klasės diskusijos;

12.1.2. sąvokų žemėlapiai;

12.1.3. minčių lietus;

12.1.4. vaidmenų žaidimai;

12.1.5. garsinis skaitymas;

12.1.6. ŽNS (Žinau, Noriu sužinoti, Sužinojau) lentelės;

12.1.7. atsakymų užrašymas.

13. Formuojamasis vertinimas atliekamas įvairiais mokymosi proceso etapais. Jis teikia informaciją ir grįžtamąjį ryšį, kurie padeda gerinti mokinių mokymosi kokybę ir ugdymo proceso kokybę. Formuojamasis vertinimas ne tik suteikia mokiniui grįžtamąjį ryšį apie jo mokymosi procesą,

bet ir padeda mokytojui planuoti tolesnius mokymosi žingsnius.

13.1. Formuojamojo vertinimo pavyzdžiai:

13.1.1. stebėjimas;

13.1.2. mokytojo ir mokinio pokalbiai;

13.1.3. vertinimas;

13.1.4. tarpusavio vertinimas;

13.1.5. analizės;

13.1.6. asmeniniai komentarai;

13.1.7. lentelės vertinimo duomenims stebėti;

13.1.8. esminių žinių taikymas;

13.1.9. konceptualaus supratimo, įgūdžių, kompetencijų demonstravimas;

13.1.10. grafikai, lentelės.

14. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas mokymosi ciklo (temos, programos) pabaigoje. Tai galimybė mokiniams parodyti, ką jie išmoko per visą mokymosi ciklą, o mokiniams ir mokytojams – įvertinti savo pažangą ir parodyti, kas buvo išmokta per tam tikrą laiką.

14.1. Apibendrinamojo vertinimo užduočių pavyzdžiai:

14.1.1. mokymosi ataskaita;

14.1.2. pristatymai;

14.1.3. ataskaitos ir (arba) pranešimai;

14.1.4. projektai ir (arba) kūrybiniai darbai;

14.1.5. konceptualaus supratimo, įgūdžių, kompetencijų demonstravimas;

14.1.6. skyriaus / temos / modulio pabaigos testai.

15. Standartizuotas vertinimas atliekamas per Nacionalinį pasiekimų patikrinimą 4 klasėje, o kartą per metus organizuojami metų pabaigos testai, skirti mokinių mokymosi pažangai fiksuoti ir stebėti.

16. 4 klasės projektų paroda – tai 4 klasės mokinių darbų, sukurtų paskutiniaisiais pradinio ugdymo programos metais, paroda. Parodoje mokiniai atskleidžia, kaip supranta penkis pagrindinius mokymo programos elementus: žinias (tarpdalykines temas), sąvokas, įgūdžius, nuostatas ir veiklą, taip pat mokinio profilį. Dalyvavimas parodoje vertinamas taikant vertinimo kriterijus ir refleksijos priemones, kurios yra orientuotos į mokymosi procesą ir grindžiamos kompetencijomis.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ PAŽANGOS STEBĖSENA IR REFLEKSIJA

17. Mokinių pažanga stebima ir reflektuojama viso ugdymo proceso metu:
- 17.1. Mokslo metų pradžioje mokinys apmąsto savo mokymąsi ir savarankiškai užpildo įsivertinimo klausimyną ir individualios pažangos planą. Mokiniai planu vadovaujasi trišalių pokalbių su klasės auklėtoju ir tėvais metu. Jais siekiama individualios pažangos mokantis mokytis.
- 17.2. Visus metus mokiniai renka savo darbus, apmąstymus ir reikiamą informaciją savo portfolio (mokinio aplanke). Šio aplanke kūrimas / sudarymas yra pasirengimas vertinimui, tačiau pats aplanke tiesiogiai nevertinamas.
- 17.3. Pusmečio pabaigoje mokinys įsivertina pažangą pagal sukauptus darbus ir pusmečio įvertinimus, apibendrina ir įrašo išvadą Individualios mokinio pažangos stebėsenos lape.
- 17.4. Individualią pažangą aptaria trišalių pokalbių metu.

V SKYRIUS

NAMŲ DARBAI

18. Namų darbai skiriami pagal aptartą ir priimtą tvarką.
19. Namų darbai sustiprina mokykloje įgytus įgūdžius ir leidžia vaikams pagilinti tai, ko išmoko.
20. Atlikdami namų darbus vaikai ugdomi savidiscipliną, mokosi prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi.
21. Mokytojai derina namų darbų ir testų datų paskyrimą, siekdami užtikrinti, kad darbo krūvis nebūtų per didelis.

VI SKYRIUS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ POREIKIŲ, VERTINIMAS

22. Progimnazijos darbuotojai padeda mokiniams, susiduriantiems su įvairiomis kliūtimis, mokytis, siekti savo tikslų ir uždavinių. Kiekvienas bendruomenės narys stengiasi padėti mokiniams prisitaikyti prie greitai besikeičiančios aplinkos ir išsiugdyti gyvenimui reikalingus įgūdžius.
23. Mokymosi pagalbos teikimo nuostatos specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams bei kitais atvejais, kai tokia pagalba reikalinga, aprašytos Vilniaus Maironio progimnazijos įtraukiojo ugdymo tvarkos apraše.

X SKYRIUS

VERTINIMO TVARKOS APRAŠO ĮGYVENDINIMAS

24. Vertinimo proceso tikslai, vertinimo metodikų taikymas bei sėkmės kriterijų pagrindimas reguliariai aptariamas bendruomenėje tėvų susirinkimų, mokytojų profesinių susitikimų metu, dalykinėse metodinėse grupėse. TB koordinatorius atsakingas už naujų mokytojų supažindinimą su progimnazijos tvarkų aprašais, skelbiamais progimnazijos svetainėje, ir pagalbine medžiaga mokytojams, skelbiama MyIB sistemoje.

25. Vertinant mokinių pažangą dalyvauja mokytojai ir mokiniai.

26. TB aplankas – tai mokinių darbų rinkinys, atspindintis jų sėkmę, augimą, kūrybiškumą ir apmąstymus. Mokiniai naudoja darbų aplanką, kad pasidalytų savo mokymosi ir tobulėjimo pasiekimais su tėvais. Aplankas gali būti įvairių formatų – nuo popierinių darbų ir nuotraukų rinkinio iki skaitmeninių platformų.

27. TB darbo aplanko turinys:

27.1. tarpdalykinių temų tyrimų refleksija;

27.2. mokinių darbų ir (arba) vaizdo įrašų pavyzdžiai, rodantys konceptualų pagrindinės idėjos ir (arba) konkrečių tyrimo kryptų supratimą;

27.3. refleksija apie tai, kaip mokiniai demonstruoja mokinio profilį;

27.4. naudojamas kaip konceptualaus supratimo pokyčių rodiklis.

28. Tėvams (globėjams / rūpintojams) informacija apie mokinių pažangą teikiama du kartus per metus, kiekvieno pusmečio viduryje. Tėvai (globėjai / rūpintojai) informuojami, ar mokiniai daro pakankamą pažangą, kaip jiems sekasi pasiekti klasės lygį ir kaip ugdomi tarpdalykiniai gebėjimai. Akademinės ataskaitos rengiamos du kartus per metus, kiekvieno pusmečio pabaigoje.

29. Konferencijos (trišaliai pokalbiai):

29.1. Konferencijų (trišalių pokalbių) tikslas – keistis informacija tarp mokytojų, mokinių ir tėvų.

29.2. Tėvų (globėjų / rūpintojų) ir mokytojų susirinkimai rengiami ne rečiau kaip du kartus per metus. Mokiniai, tėvai (globėjai / rūpintojai) ir mokytojai susitinka aptarti mokinių pažangos ir pasiekimų, tikslų ar tolesnių žingsnių, taip pat bendros mokinio socialinės ir akademinės raidos.

29.3. Mokinių moderuojami trišaliai pokalbiai. Mokiniai demonstruoja gebėjimą organizuoti pokalbį, dalydamiesi su tėvais savo darbų pavyzdžiais, apmąstymais ir IB aplanku. Mokiniai įvardija savo tikslus ir tolesnius žingsnius, sritis, kuriose jie turi tobulėti, taip pat savo stipriąsias puses ir pateikia savo profilio pokyčių įrodymų.

30. Mokyklos atsakomybė:

30.1. inicijuoti ir organizuoti mokytojų profesinį tobulėjimą;

30.2. skirti laiko mokytojų bendradarbiavimui: planavimui ir refleksijai;

30.3. naudoti mokinio pasiekimų duomenis išsikeliant progimnazijos tikslus ir numatant veiklų prioritetus.

31. Mokytojų atsakomybė:

31.1. teikti aiškią informaciją apie vertinimo reikalavimus ir vertinimo proceso organizavimą;

31.2. prireikus teikti nuoseklias rekomendacijas mokiniams;

31.3. taikyti įvairias vertinimo formas ir įsitraukti į savirefleksiją;

31.4. atpažinti skirtingus mokinių mokymosi stilius ir taikyti vertinimo būdus atsižvelgiant į individualius mokinio poreikius;

31.5. laiku teikti aiškų, konstruktyvų grįžtamąjį ryšį.

32. Tėvų (globėjų / rūpintojų) atsakomybė:

32.1. stebėti mokinių mokymąsi;

32.2. prisidėti prie mokinio individualios mokymosi pažangos;

32.3. dalyvauti trišaliuose pokalbiuose, kuriuose aptariamas vaiko mokymasis ir pažanga.

33. Mokinio atsakomybė:

33.1. atskleisti konceptualų suvokimą ir įgūdžius bei kritinio mąstymo gebėjimus;

33.2. mokymosi procese taikyti įvairius mokymosi stilius ir prisiimti atsakomybę už savo mokymosi procesą;

33.3. gebėti įsivertinti:

33.3.1. išsikelti mokymosi tikslus ir analizuoti savo mokymąsi, įvardyti savo stiprybes ir tobulintinas sritis;

33.3.2. kaupti medžiagą ir parengti individualų mokinio aplanką (*Portfolio*).

XI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Vertinimo tvarkos aprašas yra Vilniaus Maironio progimnazijos veiklos dokumentas. Jis kuriamas bendradarbiaujant mokyklos administracijos nariams, TB koordinatoriui, mokytojams. Tvarkos aprašas peržiūrimas kas dvejus metus. Šis dokumentas prieinamas visoms suinteresuotoms šalims.

Bibliografija:

1. *Assessment principles and practices—Quality assessments in a digital age, 2019*
2. *Primary Years Programme: Learning and teaching, 2018*
3. *Programme standards and practices, 2018*
4. *Description of the procedure for assessing the progress and achievements of pupils at Vilnius Maironis Progymnasium.*